

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΓΡΑΠΤΗ ΩΡΙΑΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟΥ

ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ: *ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (ΑΠΟ ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ) – ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ*

ΤΑΞΗ: *Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ*

Όνοματεπώνυμο:

Κείμενο: Ραψωδία ε, στ. 165-198

- 165 Μίλησε κι αναχώρησε ο κρατερός Αργοφονιάς. Κι εκείνη, σεβαστή νεράιδα,
πήγε να βρει τον μεγαλόψυχο Οδυσσέα, στην προσταγή του Δία υπάκουη.
Τον βρήκε εκεί να κάθεται στο περιγιάλι, ούτε στιγμή δεν στέγνωναν
τα μάτια του απ' το κλάμα, έλιωνε η γλυκιά ζωή του
απ' τον καημό του γυρισμού, κι οδύρονταν,
170 αφού καμιά χαρά δεν του έδινε πια η νεράδα.
Τις νύχτες αν κοιμότανε μαζί της στο βάθος της σπηλιάς
το 'κανε απ' ανάγκη' το 'θελε εκείνη, εκείνος όχι.
Τις μέρες όμως τις περνούσε κρεμασμένος σε βράχια κι ακρωτήρια,
τα σωθικά του τρόγοντας με δάκρυα, στεναγμούς και λύπες,
175 με μάτια βουρκωμένα, στυλωμένα πάντα στο άκαρπο πέλαγος.
Κοντά του στάθηκε αρχοντική η θεά και τον προσφώνησε:
«Δύσμοιρε, δεν έχεις λόγο πια να οδύρεσαι, να χαραμίζεις
τη ζωή σου με το κλάμα. Το πήρα απόφαση, θα σε κατευνοδώσω.
Εμπρός λοιπόν, πελέκησε μακριά μαδέρια, συνάρμοσέ τα
180 με καρφιά και φτιάξε μια σχεδία πλατιά: στήριξε πάνω της
ψηλά δοκάρια, να σε ταξιδέψει στο γαλάζιο πέλαγος.
Εγώ σου δίνω ψωμί, νερό και κόκκινο κρασί, να 'χεις να ζεις,
- 185 να μην πεθάνεις απ' την πείνα.
Κι ακόμη ρούχα θα σε ντύσω και πίσω σου θα στείλω ούριο άνεμο,
ώστε να φτάσεις στην πατρίδα σου χωρίς μεγάλη βλάβη,
αν βέβαια το θελήσουν και οι ουράνιοι θεοί,
όσοι με ξεπερνούν στη γνώση και στην πράξη.»
190 Ρίγησε που την άκουσε πολύπαθος και θείος,
ύστερα μιλήσε ο Οδυσσεύς, και πέταξαν τα λόγια του σαν τα πουλιά:
«Το βλέπω· άλλο, θεά, έχεις στον νου σου όχι τον γυρισμό μου·
που με παρακινείς με μια σχεδία να περάσω
το μέγα κύμα της θαλάσσης, τόσο αποτρόπαιο και φοβερό, που μήτε
ισόρροπα και γρήγορα καράβια να το περάσουν δεν μπορούν,
κι ας έχουν πίσω τους πρίμο το αγέρι του Διός.
195 Σ' το λέω, εγώ δεν πρόκειται ν' ανέβω σε σχεδία,
αν πράγματι εσύ δεν το 'χεις αποφασισμένο.
Εκτός κι αν δέχεσαι τον μέγα όρκο να προφέρεις,
πως άλλο πια κακό δεν σκέφτεσαι για μένα.»

Ερωτήσεις

1. Πώς είναι η ζωή του Οδυσσέα στο νησί της Καλυψώς, με βάση το κείμενο; Περιγράψτε την καθημερινότητά του και την ψυχολογική-συναισθηματική του κατάσταση.

(4 Μονάδες)

2. Γιατί έχει επιφυλάξεις/αμφιβολίες ο Οδυσσέας γι' αυτά που του ανακοινώνει η Καλυψώ και τι πρέπει να κάνει, σύμφωνα με τον Οδυσσέα, η Καλυψώ ώστε να την εμπιστευτεί; Είναι δικαιολογημένες οι αμφιβολίες του Οδυσσέα;

(4 Μονάδες)

ΟΜΗΡΟΥ ΟΔΥΣΣΕΙΑ – Α΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

3. Ποια γεγονότα που γνωρίζουμε ότι θα συμβούν στη συνέχεια της *Οδύσσειας* προοοικονομούνται, λιγότερο ή περισσότερο φανερά, μέσα στο κείμενο και σε ποιους στίχους;

(4 Μονάδες)

4. Ποια στοιχεία του χαρακτήρα του Οδυσσέα προβάλλονται στο κείμενο; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε σημεία του κειμένου.

(4 Μονάδες)

5. Οι αρχαίοι Έλληνες φαντάζονταν τους θεούς σαν ανθρώπους όχι μόνο στη μορφή αλλά και στη συμπεριφορά τους (ανθρωπομορφισμός). Ποια ανθρώπινα στοιχεία έχει η συμπεριφορά της Καλυψώς μέσα στο κείμενο; Να στηρίξετε την απάντησή σας σε σημεία του κειμένου.

(4 Μονάδες)